

[Birgith Mogensen]

forbud mod mellemmandsvirksomhed og et forbud mod annoncering, som lovforslaget indeholder.

CD tilslutter sig som tidligere nævnt lovforslaget og håber på et positivt og konstruktivt samarbejde.

Lenger (VS):

Efter min mening har justitsministeren lavet et meget vellykket lovforslag. Det er nemlig ikke så enkelt at beskæftige sig med de juridisk og følelsesmæssigt komplicerede forhold, der er på det område, uden at falde i en eller anden grøft, og især hvad angår spørgsmålet om rugemødre, vil der også let kunne opstå problemer med håndhævelsen af bestemmelserne, hvis de gøres alt for firkantede.

Lovslaget består vel i virkeligheden af tre dele: først er der ændringerne i reglerne for adoptionsformidling af danske børn, som vi kan tilslutte os uden særlige bemærkninger. Dernæst er der forenklingen af reglerne om udenlandske adoptivbørns erhvervelse af dansk statsborgerskab. Det ser også fornuftigt ud. Tilbage er så spørgsmålet om rugemødre, som kan få VS' principielle tilslutning, men jeg vil godt fremføre nogle enkelte bemærkninger.

Vi hverken kan eller vil forbyde rugemødre. Det ville være helt umuligt at håndhæve et sådant forbud, og straffebestemmelser ville være vanvittige, f.eks. når der er tale om slægtninge eller nære venner, og når der i forvejen kan være temmelig komplicerede følelsesmæssige forhold parterne imellem.

Til denne type af rugemoderarrangementer vil vi kun sige, at man bør tænke tingene meget nøje igennem, før man indlader sig på dem. F.eks. kan det par, der gør brug af en rugemoder, aldrig være sikker på, at rugemoderen faktisk afleverer barnet som aftalt, og rugemoderen kan ikke være sikker på, at de, der har »bestilt« barnet, faktisk vil have det, når det er født. Og hvis en ægtemand er biologisk far, vil han ved et ensidigt brud på aftalen fra rugemoderens side kunne blive sat i bidrag osv. Der er bestemt problemer i det.

Dertil kommer så de følelsesmæssige problemer for de kvinder, der skal aflevere et barn, som de har båret og født. Det er problemer, som heller ikke skal undervurderes, selv om det uden tvivl vil være meget indivi-

duelt. Det kan være meget forskelligt, hvordan man har det i den situation.

Derfor er hele problemet. rugemødre en meget kompliceret affære, som man efter vores mening skal tænke meget grundigt igennem, før man går ind på det. Men overvejelserne ligger altså udelukkende på det følelsesmæssige plan.

Juraen og lovgivningen kommer så ind i billedet dér, hvor der decideret sker formidling og mellemmandsvirksomhed, eventuelt gennem annonceringer, eventuelt med økonomisk gevinst for øje. Det mener vi skal forbydes, fordi det er usmageligt, og fordi det vil antage karakter af decideret børnehandel. Det er vi imod, og derfor er vi for lovforslaget.

Vi er vidende om, at der sagtens under bordet alligevel kan ske betaling til rugemoderen, f.eks. hvor aftalen mellem rugemoderen og det efterfølgende adopterende ægtepar indeholder den slags bestemmelser, men det må vi leve med, og det generer os for så vidt heller ikke afgørende, fordi der ikke vil være tale om decideret børnehandel, som er sat i system for økonomisk vindings skyld og med risiko for udnyttelse af rugemoderen fysisk og psykisk.

Vi erkender med andre ord fuldt ud, at der kan være visse problemer med håndhævelsen også i ministerens udformning af forslaget i visse udkantsituationer, hvor aftalen er indgået rent privat. Men for det første vil omfanget af de problemer være begrænset, og for det andet vil der i sig selv ligge en begrænsning allerede i den gensidige risiko, som ligger i, at modparten jo kan bryde aftalen, og også i, at der senere kan opstå problemer med selve adoptionen, hvis det afsløres, at der alligevel har været penge med i spillet. Vi kan vel heller ikke udelukke, at der kan være situationer, hvor en tosidet aftale faktisk må godkendes til realisering og adoption alligevel, selv om det kommer frem, at der parterne imellem har været penge med i spillet. Det kan f.eks. være i den situation, hvor man vil komme til at gøre ondt værre for den kvinde, der har fungeret som rugemoder, hvis man ikke godkender arrangementet.

Det vil sige, at der altså også må være mulighed for en meget forsigtig bedømmelse i en række sager, fordi vi er inde på noget meget kompliceret og noget meget indviklet rent